

Súd: Najvyšší správny súd SR
Spisová značka: 6Ssk/29/2021
Identifikačné číslo spisu: 6020200315
Dátum vydania rozhodnutia: 12. januára 2023
Meno a priezvisko: JUDr. Viola Takáčová
Funkcia: predsedníčka senátu
ECLI: ECLI:SK:NSSSR:2023:6020200315.1

ROZSUDOK

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a členov senátu JUDr. Michala Matulníka, PhD. a JUDr. Martina Tisa, v právnej veci žalobcu: D. X., narodený XX. B. XXXX, právne zast.: doc. JUDr. Branislavom Fridrichom, PhD., advokátom a konateľom Fridrich Lawyers, s.r.o., so sídlom v Bratislave, Dunajská č. 6, IČO: 36 864 421, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, Ul. 29. augusta č. 8-10, o preskúmanie zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo 04. mája 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, o zvýšenie invalidného dôchodku, o kasačnej sťažnosti žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. apríla 2021, č.k. 24Sa/11/2020-42, t a k t o

r o z h o d o l :

Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Banskej Bystrici z 15. apríla 2021, č.k. 24Sa/11/2020-42 m e n í tak, že rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej zo 04. mája 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X z r u š u j e a v e c v r a c i a žalovanej na ďalšie konanie.

Žalobca m á n á r o k na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde voči žalovanej v rozsahu 100 %.

O d ô v o d n e n i e

I.

1. Krajský súd v Banskej Bystrici (ďalej len „krajský súd“) napadnutým rozsudkom z 15. apríla 2021, č.k. 24Sa/11/2020-42 postupom podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „SSP“) zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo 04. mája 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení v rozhodnom znení (ďalej len „zákon č. 461/2003 Z.z.“) zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie zo 14. februára 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi zamietol žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku.

2. Krajský súd zákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej preskúmal v intenciách § 70 ods. 1, § 71 ods. 1 až 8, § 73 ods. 2, § 112 ods. 4, § 153 ods. 3 písm. a/, § 153 ods. 5, § 293eu ods. 1, zákona č. 461/2003 Z.z. a v režime stanovenom Správnym súdnym poriadkom a dospel k záveru o nedôvodnosti podanej správnej žaloby.

3. Krajský súd mal preukázané, že u žalobcu bolo posudkovými lekármi ustálené rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené pod Kapitulu XV, Oddiel E, položka č. 4 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. - Choroby podporného a pohybového aparátu, dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia - stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%; v roku 2012 za ostatné pridružené ochorenia zvýšili mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10%, t.j. spolu 55%. Žalobca žiadal o zvýšenie sumy invalidného dôchodku primárne z dôvodu zistenia ďalšieho ochorenia - organická emočná labilita a depresívna symptomatika stredne ťažkého až ťažkého stupňa, ktoré bolo u žalobcu identifikované v roku 2018. Krajský súd sa nestotožnil s námietkou žalobcu, že ak v roku 2012 došlo k zvýšeniu miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o 10% v dôsledku zhoršenia zdravotného stavu s výraznými ťažkosťami v Th úseku, potom nie je možné do tejto miery poklesu zahrnúť v roku 2018 zistené a v roku 2020 posudkovým lekárom pobočky Sociálnej poisťovne potvrdené diagnózy (organická emočná labilita a depresívna symptomatika stredne ťažkého až ťažkého stupňa) a dodal, že žalovaná nepochybila, ak uviedla v odôvodnení rozhodnutia, že vo zvýšení o 10% v zmysle § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. je zahrnutá aj organická emočná labilita a depresívna symptomatika stredne ťažkého až ťažkého stupňa, čím došlo k určeniu celkovej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobcu na 55%. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie so sídlom v Banskej Bystrici v posudku z 08. apríla 2020 v zovšeobecňujúcom závere uviedol, že ochorenie chrbtice je rozhodujúce ochorenie pre určenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a pri strednom funkčnom obmedzení podmieňuje mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%. Túto zvýšil o 10% pre ostatné ochorenia, v ktorých bola zahrnutá aj organická emočná labilita a depresívna symptomatika stredne ťažkého až ťažkého stupňa.

4. Krajský súd po oboznámení sa s odbornými posudkami o invalidite vydanými posudkovými lekármi v administratívnom konaní dospel k záveru, že tieto zohľadnili všetky relevantné okolnosti namiatané žalobcom a že závery posudkov vychádzali z vtedy aktuálneho zdravotného stavu žalobcu. Medzi závermi posudkov neboli zistené rozpory a o ich odbornej medicínskej úrovni súd nemal žiadny dôvod pochybovať. Posudky spĺňali všetky zákonom predpísané náležitosti. Posudkoví lekári mali k dispozícii lekárske správy zo psychiatrických ako aj psychologických vyšetrení žalobcu a i napriek tomu za rozhodujúce zdravotné postihnutie určili ochorenie chrbtice s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45%. Posudkoví lekári teda posudzovali aj ochorenie, ktoré sa u žalobcu prejavilo až v roku 2018, ale toto nevyhodnotili za rozhodujúce zdravotné postihnutie, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobu nepriaznivého zdravotného stavu žalobcu. Toto ochorenie, prvýkrát zohľadňované pri posudzovaní zdravotného stavu žalobcu v súvislosti s jeho žiadosťou o zvýšenie invalidného dôchodku v roku 2020, v zásade nemá význam pre zmenu určenej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť u žalobcu, keďže za ostatné zdravotné postihnutia je možné navýšiť určenú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť pri rozhodujúcom zdravotnom postihnutí o maximálne 10%, a to bez ohľadu na počet závažných pridružených ochorení ovplyvňujúcich pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a psychiatrické ochorenie nie je rozhodujúcim zdravotným postihnutím.

5. Žalobca neoznačil také dôkazy, ktorými by spochybnil závery posudkových lekárov do takej miery, aby bolo potrebné uložiť žalovanej nanovo posúdiť zdravotný stav žalobcu, respektíve vykonať doplnujúce dokazovanie. Samotný nesúhlas s hodnotením zdravotného stavu a závermi posudkových lekárov nepostačuje, ak žalobca svoje tvrdenia nevie preukázať relevantnými dôkazmi. Žalobcom označené dôkazy boli v konaní žalovanej zohľadnené pri posudzovaní jeho zdravotného stavu. Pokiaľ

žalobca namietal nesprávne právne posúdenie, tvrdiac, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím malo byť iné ochorenie, než určené posudkovými lekármi, právne posúdenie veci zodpovedá zistenému skutkovému stavu veci, pričom podkladom rozhodnutí boli závery posudkových lekárov, ktoré žalobca nespochybnil/nevyvrátil predložením vlastných dôkazov. Posúdiť rozsah zdravotného poškodenia a jeho následkov na schopnosť poistenca vykonávať zárobkovú činnosť, určovať rozhodujúce zdravotné postihnutie a tomu zodpovedajúcu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, patrí do kompetencie posudkových lekárov.

6. Nenariadenie pojednávania i napriek výslovnej žiadosti žalobcu, krajský súd odôvodnil tým, že ide o správnu žalobu v sociálnych veciach, upravenú v tretej hlave tretej časti SSP, v ustanoveniach § 199 až § 205. Správny súdny poriadok pri náležitostiach správnej žaloby v sociálnych veciach nevyžaduje od žalobcu fyzickej osoby uviesť vyjadrenie, či žiada nariadiť vo veci ústne pojednávanie. Takáto náležitosť nie je taxatívne vymenovaná v ustanovení § 202 ods. 1 SSP, na rozdiel od právnickej osoby, ktorá má povinnosť splniť aj náležitosti všeobecnej správnej žaloby (§ 202 ods. 2 veta druhá SSP, § 182 ods. 1 písm. g/ SSP). Otázka nariadovania pojednávania je teda upravená u tohto druhu žalôb (sociálnych žalôb fyzických osôb) osobitne. Táto odlišujúca sa právna úprava má prednosť ako *lex specialis* pred aplikáciou ustanovení o konaní o všeobecnej správnej žalobe. Neznamená to však, že by správny súd vo veciach sociálnych žalôb fyzických osôb nenariadil ústne pojednávanie. Znamená to len toľko, že požiadavka žalobcu nariadiť pojednávanie je v zásade irelevantná a v konečnom dôsledku to, či bude alebo nebude nariadené pojednávanie, závisí od úvahy správneho súdu po zohľadnení okolností tej-ktorej veci individuálne. Je tomu preto tak, že správne žaloby fyzických osôb v sociálnych veciach posudzuje správny súd neformálne, s prihliadnutím na skutočnosť, aby nedošlo k porušeniu práv účastníka konania, ako slabšej strany v konaní. Žiadateľ o dôchodkovú dávku môže totiž vnímať rozhodnutie, ktorým jeho žiadosti nebolo úplne vyhovené, ako nezákonné a nespravodlivé bez ohľadu na to, či vie, alebo nevie definovať dôvod nezákonnosti. Pojednávanie je vhodné nariadiť v prípade potreby vypočutia žiadateľa v záujme odstránenia prípadných nedostatkov alebo nejasností správnej žaloby. Je pravdou, že argumentáciou pre vhodnosť nariadiť v sociálnych žalobách pojednávanie je úprava v ustanoveniach § 203 a § 204 SSP, avšak v predmetnej veci žalobca podal kvalifikovanú správnu žalobu prostredníctvom právneho zástupcu, v ktorej zrozumiteľným spôsobom vymedzil jednotlivé žalobné body, v žalobe označil dôkazy na svoje tvrdenia, ktoré sú obsahom administratívneho spisu. Účelom správneho súdnictva nie je nahradzovať činnosť orgánov verejnej správy, a to ani v sociálnych veciach. Krajský súd nepovažoval za potrebné vo veci nariadiť pojednávanie, nakoľko spornou je otázka právneho posúdenia veci ohľadom tvrdeného nesprávneho postupu Sociálnej poisťovne pri dokazovaní a určení percentuálnej miery poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť a tvrdenie žalobcu, že skutkový stav, ktorý vzal orgán verejnej správy za základ napadnutého rozhodnutia, je v rozpore s administratívnymi spismi alebo v nich nemá oporu. Za rozhodujúce považoval súd to, že stanoviská tak žalobcu, ako aj žalovanej k sporným otázkam boli súdu dostatočne známe, skutkový stav bol zrejmý z pripojených listín a z predloženého administratívneho spisu, nezistil potrebu dopĺňať dokazovanie, pričom v neposlednom rade správny súd prihliadol aj na zásadu, v zmysle ktorej konanie pred ním má byť rýchle a hospodárne (§ 5 ods. 7 SSP), teda, aby sa súdnej ochrane dostalo účastníkovi konania bez zbytočných prietahov (v primeranej lehote). Dodal, že prístup k súdu v zmysle článku 46 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky ako aj článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd neznamená, že rozhodnutie musí byť vydané na ústnom pojednávaní, ak právna úprava umožňuje meritórne rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania, ako je tomu v predmetnej veci. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva k článku 6 ods. 1 Dohovoru, napríklad *Fredin v. Švédsko*, Séria A, č. 238-A, s. 10-11, § 21-22 a z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky, napríklad uznesenie III. ÚS 56/07, vyplývajú tolerovateľné výnimky vec prejednať aj bez ústneho pojednávania vo výnimočných prípadoch, napríklad aj vtedy, ak súd rieši otázky, ktoré vyžadujú len právne posúdenie na základe dôkazov obsiahnutých v spisovom materiáli, a teda nie je nevyhnutné konať za osobnej účasti strán. A práve zabezpečenie žalobcovi prístupu k súdu, v predmetnej veci znamenajúci zodpovedať na žalobcom namietané okolnosti, odôvodňuje vo veci rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania.

7. Nenariadenie pojednávania odôvodnil tiež tým, že súdy v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu v zmysle § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z.z. o mimoriadnych opatreniach v

justícii v súvislosti s COVID-19 vykonávajú pojednávania len v nevyhnutnom rozsahu, pričom v ustanovení § 1 ods. 1 vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 24/2021 Z.z. v znení vyhlášky č. 108/2021 Z.z. vymedzila len ktoré pojednávania je možné vykonávať, pričom konanie o predmetnej správnej žalobe medzi taxatívne vymenovanými nie je. Tiež uviedol, že nakoľko v danej dobe nebolo zrejmé, dokedy bude trvať mimoriadna situácia, čo závisí od šírenia koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19, krajský súd vyjadril presvedčenie, že postup, aký zvolil v konaní, bol v záujme samotného žalobcu, nakoľko sa svojou žalobou domáha preskúmania zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktorým mu nebol priznaný uplatnený nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku a teda je v jeho záujme, aby správny súd čo najskôr preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej a vo veci rozhodol, hoci aj bez nariadenia pojednávania.

8. Aj s ohľadom na závery vychádzajúce z príslušného lekárskeho posudku krajský súd uzavrel, že zdravotný stav žalobcu neodôvodňoval mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť cez 55 %, žalobou napadnuté rozhodnutie, vrátane procesného postupu, ktorý viedol k jeho vydaniu, bolo prijaté v súlade so zákonom, a preto správnu žalobu ako nedôvodnú zamietol.

9. O trovách konania krajský súd rozhodol podľa § 167 ods. 1 SSP tak, že neúspešnému žalobcovi náhradu trov konania nepriznal.

II.

10. Proti tomuto rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote kasačnú sťažnosť.

11. Namietal, že krajský súd v konaní alebo pri rozhodovaní porušil zákon tým, že nesprávnym procesným postupom znemožnil účastníkovi konania, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 440 ods. 1 písm. f/ SSP) a tiež, že rozhodol na základe nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 440 ods. 1 písm. g/ SSP).

12. Vo vzťahu k porušeniu práva na spravodlivý proces žalobca poukázal na § 107 ods. 1 písm. a/ SSP, podľa ktorého je predseda senátu povinný nariadiť pojednávanie vo veci samej, ak o to požiada aspoň jeden z účastníkov konania, teda nejde o situáciu, keď nariadenie pojednávania je na úvahe správneho súdu. Krajský súd dospel k nesprávnemu záveru na základe porovnania § 199 a § 205 SSP ako osobitného ustanovenia a ustanovení SSP o všeobecnej správnej žalobe, pričom uviedol, že pri správnej žalobe v sociálnych veciach SSP nevyžaduje od žalobcu fyzickej osoby uviesť vyjadrenie, či žiada nariadiť vo veci ústne pojednávanie, pretože takáto náležitosť nie je taxatívne vymenovaná v § 202 ods. 1 SSP, a že teda otázka nariaďovania pojednávania je upravená u tohto druhu žalôb osobitne. Žalobca zdôraznil, že medzi § 182 ods. 1 písm. g/ SSP a § 201 nie je vzťah *lex generalis* a *lex specialis*. K poukazu krajského súdu na rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva *Fredin v. Švédsko*, ako aj k nálezu Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. III. ÚS 56/07 uviedol, že obsahovo nekorešponujú s tu riešenou problematikou nariadenia pojednávania.

13. Vo vzťahu k nesprávnemu právnomu posúdeniu veci žalobca uviedol, že súčasné zdravotné postihnutie zodpovedá vyššej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, konkrétne ako organická duševná porucha ťažšieho stupňa až o 50 - 80 %, ktorá je upravená v Kapitole V, Položka č. 1 prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. Ide o emočnú labilitu (asténiu) na organickom podklade F06.6, ktorá patrí medzi organické duševné poruchy a ťažká forma robí percentuálnu mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť až na 50 - 80 %; jedná sa teda od roku 2018 o novú rozhodujúcu príčinu dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu žalobcu.

14. Navrhol, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

III.

15. Žalovaná sa ku kasačnej sťažnosti žalobcu vyjadrila podaním zo 17. júna 2021 s tým, že námietky žalobcu uvádzané v kasačnej sťažnosti nepovažovala za opodstatnené, krajský súd správne zistil skutkový stav veci, na základe ktorého náležite právne posúdil vec, pričom nezistil nezákonnosť preskúmaného rozhodnutia žalovanej. Vo vzťahu k nenariadeniu pojednávania sa stotožnila so záverom krajského súdu, že pojednávanie je vhodné nariadiť za účelom odstránenia prípadných nedostatkov alebo nejasností správnej žaloby; stanoviská žalobcu a žalovanej k sporným otázkam boli súdu dostatočne známe, skutkový stav bol zrejmý z pripojených listín a z predloženého administratívneho spisu. K právnemu posúdeniu uviedla, že posúdenie dlhodobu nepriaznivé zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, ktoré je zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia. Žalobca v odvolacom konaní, ani v súdnom konaní neuviedol žiadne také skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov. V príslušných lekárskejších posudkoch boli zohľadnené všetky relevantné okolnosti namietané žalobcom a ich závery vychádzali z vtedy aktuálneho zdravotného stavu žalobcu. Medzi posudkovými závermi neboli zistené rozpory a o ich medicínskej úrovni súd nemal žiadny dôvod pochybovať.

16. Navrhla, aby Najvyšší správny súd Slovenskej republiky kasačnú sťažnosť žalobcu ako nedôvodnú podľa § 461 SSP zamietol.

IV.

17. Vyjadrenie žalovanej bolo doručené žalobcovi dňa 29. júna 2021 na vedomie.

V.

18. Najvyšší správny súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) ako súd kasačný (§ 11 písm. h/ SSP) preskúmal kasačnú sťažnosť postupom bez nariadenia pojednávania podľa § 455 SSP a po jej preskúmaní dospel k záveru, že kasačná sťažnosť je dôvodná.

19. Podľa § 2 ods. 1 SSP, v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

20. Podľa § 2 ods. 2 SSP, každý, kto tvrdí, že jeho práva alebo právom chránené záujmy boli porušené alebo priamo dotknuté rozhodnutím orgánu verejnej správy, opatrením orgánu verejnej správy, nečinnosťou orgánu verejnej správy alebo iným zásahom orgánu verejnej správy, sa môže za podmienok ustanovených týmto zákonom domáhať ochrany na správnom súde.

21. Podľa § 6 ods. 1 SSP, správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

22. Podľa § 6 ods. 2 písm. c/ SSP, správne súdy rozhodujú v konaniach o správnych žalobách v sociálnych veciach.

23. Podľa § 199 ods. 1 písm. a/ SSP, sociálnymi vecami sa na účely tohto zákona rozumie rozhodovanie Sociálnej poisťovne.

24. Podľa § 135 ods. 1 SSP, na rozhodnutie správneho súdu je rozhodujúci stav v čase právoplatnosti rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo v čase vydania opatrenia orgánu verejnej správy.

25. Predmetom kasačného konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým súd zamietol správnu žalobu, ktorou sa žalobca domáhal preskúmania zákonnosti postupu a rozhodnutia generálneho riaditeľa žalovanej zo 04. mája 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X, ktorým tento

postupom podľa § 218 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie zo 14. februára 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X. Uvedeným rozhodnutím prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi zamietol žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku.

26. Podľa § 70 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa stal invalidný, získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

27. Podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., poistenec je invalidný, ak pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

28. Podľa § 71 ods. 2 zákona č. 461/2003 Z.z. dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav je taký zdravotný stav, ktorý spôsobuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a ktorý má podľa poznatkov lekárskej vedy trvať dlhšie ako jeden rok.

29. Podľa § 71 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobo nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby. Pri posudzovaní poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa neprihliada na zdravotné postihnutia, ktoré boli zohľadnené na nárok na invalidný výsluhový dôchodok podľa osobitného predpisu. 2)

30. Podľa § 71 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

a/ lekárskeho správneho a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
b/ komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

31. Podľa § 71 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je uvedená v prílohe č. 4.

32. Podľa § 71 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z. miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách sa určuje podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí.

33. Podľa § 71 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z. jednotlivé percentuálne miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa nesčítavajú.

34. Podľa § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť určenú podľa odseku 6 možno zvýšiť najviac o 10 %, ak závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Na určenie zvýšenia hodnoty sa vychádza z predchádzajúceho výkonu zárobkovej činnosti, dosiahnutého vzdelania, skúsenosti a schopnosti rekvalifikácie. Obdobne to platí, ak pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je dôsledkom viacerých zdravotných postihnutí podmienujúcich dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav.

35. Podľa § 153 ods. 5 zákona č. 461/2003 Z.z., ak § 155 ods. 1 neustanovuje inak, lekársku posudkovú činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len "posudkový lekár") za osobnej účasti poistenca alebo poškodeného, ak posudkový lekár neurčí inak; podmienka osobnej účasti musí byť splnená vždy, ak o to poistenec alebo poškodený požiada.

36. Podľa § 153 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z., posudkový lekár pri výkone lekárskej posudkovej činnosti spolupracuje s praktickým lekárom, ošetrojúcim lekárom⁸⁷⁾ a s revíznym lekárom zdravotnej poisťovne. Posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia môže posúdiť dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav poistenca v prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore.

37. Podľa § 196 ods. 6 zákona č. 461/2003 Z.z., účastník konania je povinný navrhnuť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne rozhodne, ktoré z dôkazov sa vykonajú. Organizačná zložka Sociálnej poisťovne je povinná vykonať aj iné dôkazy, ktoré účastníci konania nenavrhli, ak sú potrebné na zistenie a objasnenie skutočného stavu veci.

38. Podľa § 196 ods. 7 zákona č. 461/2003 Z.z., organizačná zložka Sociálnej poisťovne hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz osobitne a všetky dôkazy vo vzájomnej súvislosti.

39. Najvyšší správny súd mal z obsahu pripojeného dávkového a posudkového spisu preukázané, že - žalobca dňa 12. apríla 2010 na predpísanom tlačive požiadal o invalidný dôchodok (žiadosť spísaná dňa 15. marca 2010),

- rozhodnutím z 03. mája 2010 prvostupňový správny orgán postupom podľa § 70 ods. 1, § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi od 01. apríla 2010 priznal invalidný dôchodok v sume 151,80 eur mesačne [podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 24. marca 2010, v ktorej príslušný posudkový lekár za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil - stav po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek s funkčným obmedzením podľa Kapitoly XV, Oddiel E, položka č. 4 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 45% (horná hranica z rozpätia 35 % - 45 %); vo výroku posudku potom posudkový lekár konštatoval, že žalobca je invalidný, lebo pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u žalobcu stanovená na 45 %],

- rozhodnutím z 13. júna 2012 prvostupňový správny orgán postupom podľa § 73, § 112 ods. 4 a § 82 zákona č. 461/2003 Z.z. žalobcovi od 25. mája 2012 zvýšil sumu invalidného dôchodku na 196,80 eur mesačne

[dôvod zvýšenia sumy invalidného dôchodku spočíval v navýšení miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť z pôvodne stanovených 45 % na 55 %; podklad rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 25. mája 2012 vyhotovená v rámci stanovenej kontrolnej lekárskej prehliadky; miera poklesu schopnosti bola navýšená o 10 % za tzv. iné (pridružené) zdravotné postihnutia - poruchy hrudných medzistavcových platničiek],

- následne žalobca podaním doručeným Sociálnej poisťovni, pobočka Žiar nad Hronom dňa 31. januára 2020 požiadal o cit.: „ (...) prehodnotenie zdravotného stavu“,

- rozhodnutím zo 14. februára 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X prvostupňový správny orgán žalobcovi zamietol žiadosť o zvýšenie invalidného dôchodku

[podklad pre vydanie rozhodnutia tvorila Lekárska správa z 31. januára 2020 vyhotovená posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žiar nad Hronom, ktorý zistil u žalobcu jeho pracovnú, sociálnu, rodinnú, osobnú anamnézu, ochorenie, liečbu a subjektívne ťažkosti; podklad pre posúdenie zdravotného stavu na účely určenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť predstavovala lekárska správa z neurologického vyšetrenia z 01. februára 2019, fyziatrického vyšetrenia zo 06. apríla 2018, psychiatrického vyšetrenia zo 06. februára 2019, z 22. októbra 2019 a zo 04. decembra 2019, psychologického vyšetrenia z 15. marca 2018, z 11. septembra 2018, urologického vyšetrenia z 03. januára 2019, traumatologického vyšetrenia z 12. novembra 2019, algeziologického vyšetrenia z 27. augusta 2018, MRI Th chrbtice z 05. marca 2015; za rozhodujúce zdravotné postihnutie určil - Choroby podporného a pohybového aparátu, dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia - stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu podľa Kapitoly XV, Oddiel E, Položka č. 4 písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 45 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 35 % - 45 %). Uvedenú mieru poklesu

schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť navýšil v zmysle § 71 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z. o 10 %, keďže závažnosť ostatných zdravotných postihnutí (okrem iného aj z marca 2018 diagnostikovaná emočná labilita na organickom podklade s nutnosťou liečby antidepresívami, anxiolytikami a nootropikami s vyznačenými prejavmi depresívneho a úzkostného ladenia mierneho až stredne ťažkého stupňa) ovplyvňovala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Vo výroku posudku potom posudkový lekár konštatoval, že žalobca je invalidný, lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť bola u žalobcu stanovená na 55 % (45 % + 10 %)],

- na základe odvolania žalobcu proti rozhodnutiu zo 14. februára 2020 zdravotný stav opakovane posúdil posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žiar nad Hronom dňa 17. marca 2020, ktorý zotrval na svojom pôvodnom posudkovom závere vyslovenom v lekárskej správe z 31. januára 2020 a spisový materiál odstúpil posudkovému lekárovi sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko Banská Bystrica, kde bol jeho zdravotný stav posúdený dňa 08. apríla 2020. Posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko Banská Bystrica zhodnotiac závery plynúce z doposiaľ predložených vyšetrení vrátane nových doložených v priebehu odvolacieho konania (neurologické z 05. marca 2020, psychiatrické z 03. marca 2020, psychologické z 10. februára 2020) dospel k zhodnému záveru, že žalobca je invalidný podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z., lebo pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Za rozhodujúce zdravotné postihnutie bolo opakovane určené - Choroby podporného a pohybového aparátu, dorzopatia, deformujúca dorzopatia a spondylopatia - stavy po operácii chrbtice a medzistavcových platničiek, stavy po úraze chrbtice - často recidivujúce prejavy nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu podľa Kapitoly XV, Oddiel E, položka č. 4 písm. b/ prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. so stanovenou 45 %-nou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (z rozpätia 35 % - 45 %) za súčasného navýšenia o 10 %, keďže závažnosť ostatných zdravotných postihnutí ovplyvňovala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť (vrátane organickej emočnej lability so zvýraznenou depresívnou symptomatikou). U žalobcu bola teda opakovane stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v celkovom súhrne 55 % (45 % + 10 %),

- na základe uvedeného záveru generálny riaditeľ žalovanej ako odvolací správny orgán podľa § 215 ods. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. rozhodnutím vydaným dňa 04. mája 2020 zamietol v celom rozsahu odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové správne rozhodnutie zo 14. februára 2020.

40. Po preskúmaní napadnutého rozsudku krajského súdu a konania mu predchádzajúceho najvyšší správny súd dospel k záveru, že krajský súd, pokiaľ pristúpil k zamietnutiu správnej žaloby ako nedôvodnej, pochybil, nakoľko v procese posudzovania zdravotného stavu žalobcu zo strany posudkových lekárov sociálneho poistenia došlo k pochybeniu majúcejmu zásadný vplyv na zistenie a následné ustálenie skutočného stavu veci.

41. Najvyšší správny súd konštatuje, že posudzovanie zdravotného stavu fyzickej osoby a tým aj súvisiaceho zostatkového pracovného potenciálu je vecou výlučne odbornou - medicínskou, na ktoré súd nemá potrebné odborné znalosti. Vo veciach dôchodkového poistenia zdravotný stav a pracovnú schopnosť občanov posudzuje Sociálna poisťovňa vo forme lekárskej posudkovej činnosti pri výkone sociálneho poistenia (§ 153 ods. 1 písm. b/ v spojení s § 153 ods. 3 zákona č. 461/2003 Z.z.) s tým, že konkrétne túto činnosť vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (§ 153 ods. 5 menovaného zákona). Výsledkom posudkovej činnosti je záver posudkového lekára o tom, či konkrétna fyzická osoba je, alebo nie je invalidná s určenou mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť s tým, že táto miera poklesu sa určuje v percentách podľa druhu zdravotného postihnutia, ktoré je rozhodujúcou príčinou dlhodobo nepriaznivého zdravotného stavu, a so zreteľom na závažnosť ostatných zdravotných postihnutí. Závery posudkového lekára sú zachytené v lekárskej správe, súčasťou ktorej je odborný lekársky posudok vrátane jeho odôvodnenia, v ktorom posudkový lekár objašňuje a odôvodňuje všetky skutočnosti, na základe ktorých pristúpil k prijatiu konkrétneho záveru. Tento posudok je teda v konaní pred správnym súdom kľúčovým dôkazom, na ktorý je súd (vzhľadom na absenciu odbornej -

medicínskej erudovanosti) odkázaný, a preto je nutné klásť dôraz na jeho jednoznačnosť, úplnosť, určitosť a presvedčivosť. Tieto kritériá však spĺňa len taký posudok, v ktorom sa posudkový lekár riadne vysporiada so všetkými rozhodnými a pre danú vec relevantnými skutočnosťami, prihliadne pritom k účastníkom konania udávaným ťažkostiam a svoje posudkové závery náležite odôvodní.

42. Najvyšší správny súd uvádza, že v prejednávanej veci má žalobca v podstate dve možnosti ako dosiahnuť zvýšenie sumy invalidného dôchodku prostredníctvom posudzovania zdravotného stavu, a teda cestou navýšenia percentuálnej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Po prvé na základe do konania doložených lekárske správ preukáže, že v rámci pôvodne stanovených často recidivujúcich prejavov nervového a svalového dráždenia, slabosť svalového korzetu chrbta s podstatným obmedzením celkovej výkonnosti organizmu podľa Kapitoly XV, Oddiel E, položka č. 4 písm. b/ (35 % - 45 %) došlo k zhoršeniu zdravotného stavu u žalobcu na úroveň nepriaznivého reziduálneho funkčného nálezu a trvalými prejavmi dráždenia nervov s parézami a so svalovými atrofiami a poruchou funkcie zvieračov podľa Kapitoly XV, Oddiel E, položka č. 4 písm. c/ (70 % - 80 %). Nakoľko táto skutočnosť z doložených neurologických vyšetrení a čo do posudzovania poruchy zvieračov aj urologického vyšetrenia, nebola preukázaná, do úvahy prichádza druhá možnosť navýšenia miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, a to v dôsledku z(á)meny pôvodne určeného rozhodujúceho zdravotného postihnutia zaradeného pod Kapitolu XV, Oddiel E, položka č. 4, písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. (35 % - 45 %) za žalobcom navrhované rozhodujúce zdravotné postihnutie zaradené pod Kapitolu V, položka č. 1 písm. b/ - Organické duševné poruchy, poruchy intelektu, emotivity, afektivity, ťažké poruchy (ťažká demencia) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 50 % až 80 %.

43. Po preskúmaní veci, konkrétne príslušných lekárske posudkov vyhotovených v tu prejednávanej veci a tvoriacich podklad pre následné vydanie rozhodnutí na oboch stupňoch a tiež vzhľadom na obsah posudkového spisu, súčasťou ktorého sú lekárske nálezy doložené účastníkom konania v priebehu dávkového konania, dospel najvyšší správny súd k záveru, že posudky posudkových lekárov požiadavky na ich obsahovú stránku uvádzané v bode 41 tohto rozsudku nespĺňajú. Za zásadné považuje najvyšší správny súd upriamiť pozornosť na tú skutočnosť, že v Lekárskej správe posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žiar nad Hronom z 31. januára 2020 tvoriacej podklad pre vydanie prvostupňového správneho rozhodnutia a tiež v lekárskej správe posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočka Žiar nad Hronom zo 17. marca 2020 vyhotovenej na základe následne podaného odvolania, posudkový lekár uvádzal, že u žalobcu je od marca 2018 diagnostikovaná emočná labilita na organickom podklade s nutnosťou liečby antidepresívami, anxiolytikami a nootropikami s vyznačenými prejavmi depresívneho a úzkostného ladenia mierneho až stredne ťažkého stupňa. Z obsahu posudkového spisu vyplýva, že posudkový lekár na úrovni pobočky vychádzal pri ustálení tohto záveru z výsledkov psychologického vyšetrenia z 15. marca 2018, v ktorom príslušný psychológ vo vzťahu k žalobcovi konštatoval prítomné znaky dlhodobiejšieho psychického preťaženia, miernej až stredne ťažkej depresívnej a anxiózne symptomaticky, ktoré sú zvýraznené najmä pod vplyvom nahromadených ťažkostí v interpersonálnej oblasti a zníženej schopnosti efektívne sa vyrovnávať s problémami v tejto sfére. Uvádzal tiež chronicky zníženú psychickú odolnosť voči záťažovým a stresovým situáciám, zvýšená je aj miera potlačených a nespracovaných emócií. Príslušný posudkový lekár však žiadnym spôsobom nereflektoval a nevyhodnotil novší psychologický nález z 11. septembra 2018, v ktorom už psychológ konštatoval zvýraznenú afektívnu labilitu i depresívnu symptomatiku stredne ťažkú až ťažkú formu i napriek tomu, že lekársku správu mal k dispozícii a zahrnul ju aj do odborného posudku. Posudkový lekár pobočky na uvedenom závere zotrval aj v rámci posudzovania invalidity žalobcu v súvislosti s podaným odvolaním, pričom žalobca doložil do konania novú lekársku správu zo psychologického vyšetrenia z 10. februára 2020, v ktorej psychológ opakovane konštatoval zvýraznenú afektívnu labilitu a depresívnu symptomatiku stredného až ťažkého stupňa. Posudkový lekár v Lekárskej správe zo 17. marca 2020 zhodnotil stav žalobcu ako emočnú labilitu na organickom podklade s nutnosťou liečby s vyznačenými prejavmi depresívneho a úzkostného ladenia mierneho až stredne ťažkého stupňa. Následne posudkový lekár sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie v Lekárskej správe z 08. apríla 2020, tvoriacej podklad pre vydanie tu preskúmaného rozhodnutia zo 04. mája 2020, po preštudovaní a porovnaní vyšetrení s vyšetreniami realizovanými v rokoch 2018 / 2019

nevzhliadol výraznejšie zhoršenie psychického stavu žalobcu, pretrváva organická emočná labilita s depresívnou symptomatikou stredného až ťažkého stupňa, a to i napriek tomu, že v lekárskej správe zo psychologického vyšetrenia z 10. februára 2020 príslušný psychológ konštatoval zvýraznenie afektívnej lability a depresívnej symptomatiky - stredný až ťažký stupeň (na základe Zungovej škály depresie žalobca dosiahol SDS index 76) s tým, že tento záver prevzal aj do svojej lekárskej správy zo psychiatrického vyšetrenia z 03. marca 2020 príslušný psychiater, ktorý súčasne žalobcovi navýšil dávku liekov (Citalec).

44. Za tohto stavu dospel najvyšší správny súd k záveru, že doposiaľ nie je jednoznačne ustálený stupeň organickej emočnej lability s depresívnou symptomatikou s tým, že aj s ohľadom na to, ako je koncipovaný uvedený druh zdravotného postihnutia v Kapitole V, položky č. 1 prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z., keď percentuálnej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť podľa Kapitoly V, položky č. 1 písm. a/ - stredne ťažká forma - zodpovedá percentuálne vyjadrenie v rozsahu 30 % až 45 % a percentuálnej miere podľa Kapitoly V, položky č. 1 písm. b/ - ťažké poruchy - zodpovedá percentuálne vyjadrenie v rozsahu 50 % až 80 %, je vymedzenie tohto stupňa viac než žiadúce. Z uvedeného je teda zrejmé, že strednú / stredne-ťažkú a ťažkú formu postihnutia je na účely Kapitoly V položky č. 1 nevyhnutné rozlišovať a jasným spôsobom nevyvolávajúcím žiadne pochybnosti dôsledne vymedziť.

45. Z tohto dôvodu najvyšší správny súd dospel k záveru, že posudkový lekár sa vo svojom lekárskom posudku dostatočne touto okolnosťou nezaoberal, respektíve dostatočným spôsobom nezrejmil, na základe akých konkrétnych dôvodov priradil k „psychickému stavu“ žalobcu stredne ťažkú formu podľa Kapitoly V, položka č. 1 písm. a/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. Len taký posudok je možné považovať za presvedčivý a dostatočný, ktorý nevňuje pochybnosti o komplexnom zhodnotení zdravotného stavu žiadateľa o dávku (respektíve jej zvýšenie), obsahuje logické úsudky a dôvody, ktoré viedli k záverom nielen o rozhodujúcom zdravotnom postihnutí a miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, ale aj o závažnosti ostatných zdravotných postihnutí. Posudkový lekár v ďalšom konaní prípadne aj za prítomnosti prísediaceho lekára so špecializáciou v príslušnom špecializačnom odbore (§ 153 ods. 8 zákona č. 461/2003 Z.z.), opätovne vyhodnotí mieru poklesu schopnosti žalobcu vykonávať zárobkovú činnosť, dôsledne sa vyjadrí ku všetkým skutočnostiam uvedeným v predložených lekárskejších správach, riadne vyhodnotí zdravotný stav žalobcu z hľadiska všetkých zdravotných postihnutí, pričom svoj záver presvedčivo a riadne odôvodní. Rovnako sa príslušný posudkový lekár dostatočne vyjadrí, prečo, respektíve z akých dôvodov do úvahy neprichádza možná z(á)mena rozhodujúceho zdravotného postihnutia z pôvodne subsumovaného pod Kapitolu XV, Oddiel E, položka č. 4 písm. b/ na zdravotné postihnutie zaradené pod Kapitolu V, položka č. 1 písm. b/ prílohy č. 4 k zákonu č. 461/2003 Z.z. Pri stanovení poklesu schopnosti zárobkovej činnosti je potrebné aj v zmysle všeobecného posudkového hľadiska prihliadnúť na vývoj osobnosti v afektívnej, emocio-nálnej oblasti, na schopnosti adaptácie, na vplyvy prostredia, možnosti pracovného a sociálneho zaradenia.

46. Vzhľadom na uvedené dôvody najvyšší správny súd (aj s poukazom na zásadu rýchlosti a hospodárnosti konania plynúcu z § 5 ods. 7 SSP) dospel k záveru, že rozhodnutie žalovanej nie je v súlade so zákonom, lebo zistenie skutkového stavu žalovanou nie je dostačujúce na riadne posúdenie veci (§ 191 ods. 1 písm. e/ SSP), a preto rozsudok krajského súdu postupom podľa § 462 ods. 2 SSP zmenil tak, že rozhodnutie generálneho riaditeľa žalovanej zo 04. mája 2020, Číslo: XXX XXX XXXX X zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 462 ods. 2 SSP).

47. Len pre úplnosť, k námietke žalobcu týkajúcej sa procesného pochybenia krajského súdu ohľadom nenariadenia pojednávania i napriek výslovnej žiadosti žalobcu o jeho nariadenie, najvyšší správny súd sa stotožňuje so záverom krajského súdu výlučne v tej časti, že súdy v čase mimoriadnej situácie alebo núdzového stavu v zmysle § 3 ods. 1 písm. a/ zákona č. 62/2020 Z.z. o mimoriadnych opatreniach v justícii v súvislosti s COVID-19 vykonávajú pojednávania len v nevyhnutnom rozsahu, pričom v ustanovení § 1 ods. 1 vyhláška Ministerstva spravodlivosti SR č. 24/2021 Z.z. v znení účinnom od 25. marca 2021 do 27. apríla 2021 vymedzila len, ktoré pojednávania je možné vykonávať, pričom konanie o predmetnej správnej žalobe medzi taxatívne vymenovanými nie je.

Najvyšší správny súd tiež akceptuje záver krajského súdu, že nakoľko v danej dobe nebolo zrejmé, dokedy bude trvať mimoriadna situácia, čo závisí od šírenia koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19, postup, aký zvolil v konaní, bol v záujme samotného žalobcu, nakoľko sa svojou žalobou domáhal preskúmania zákonnosti rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ktorým mu nebol priznaný uplatnený nárok na zvýšenie sumy invalidného dôchodku a teda bolo v jeho záujme, aby súd čo najskôr preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia žalovanej a vo veci rozhodol, hoci aj bez nariadenia pojednávania. Na druhej strane však najvyšší správny súd považuje za potrebné uviesť, že pokiaľ by v danom čase mimoriadna situácia spôsobená šírením koronavírusu spôsobujúceho ochorenie COVID-19 nejestvovala, krajský súd by procesne pochybil, ak by vo veci nenariadil pojednávanie, čo by bez ďalšieho viedlo k zrušeniu rozsudku a vráteniu veci krajskému súdu na ďalšie konanie. Žalobca navyše zastúpený právnym zástupcom výslovne požiadal o nariadenie pojednávania (§ 199 ods. 3 v spojení s § 182 ods. 1 písm. g/ SSP za analogickej aplikácie § 202 ods. 2 veta druhá SSP) a tejto žiadosti malo byť v súlade s § 107 ods. 1 písm. a/ SSP vyhovené; v opačnom prípade by uvedené ustanovenie stratilo svoje opodstatnenie. V prípade, ak by žalobca - fyzická osoba nebol zastúpený advokátom, platí pravidlo plynúce napríklad z rozsudku sp. zn. 9Sk/19/2019, prípadne sp. zn. 7Sk/10/2021.

48. O trovách konania rozhodol najvyšší správny súd podľa § 467 ods. 2 SSP v spojení s § 467 ods. 1, § 167 ods. 1 a § 175 ods. 1 SSP tak, že žalobcovi, ktorý v konaní dosiahol úspech, priznal nárok na náhradu trov konania na krajskom súde a kasačnom súde. O výške náhrady trov konania rozhodne správny súd po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 175 ods. 2 SSP).

49. Toto rozhodnutie prijal najvyšší správny súd v senáte pomerom hlasov 3:0 (§ 139 ods. 4 veta prvá SSP).

P o u č e n i e :

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.